

Mededeling aan de raad

Van : Burgemeester en wethouders
Datum B&W : 1 juli 2025
Onderwerp : Beantwoording vragen Wmo vervoer fractie Lijst Ter Heide
Portefeuillehouder : Esther Verhagen
Domein : Samenleving

Kennis te nemen van

De beantwoording van de schriftelijke vragen van de fractie Lijst Ter Heide over het Wmo vervoer.

Inleiding

De fractie Lijst Ter Heide heeft vragen gesteld over het Wmo vervoer. Hieronder leest u de vragen en de antwoorden op die vragen.

Kernboodschap

Hieronder treft u (schuingedrukt) de letterlijke tekst van de vraagsteller aan, met daaronder de antwoorden.

Toelichting:

De fractie Lijst Ter Heide vraagt zich af hoe het kan dat er op twee manieren wordt omgegaan met de kilometervergoeding vanuit de twee vervoersaanbieders.

Hier onder een casus:

Een echtpaar heeft ieder Wmo-kilometers en daarnaast ook allebei Valys. Er is een voorstelling die ze graag willen zien. Ze kunnen kiezen uit twee theaters. De één op 20 kilometer afstand dus Wmo en de ander op 30 kilometer afstand dus Valys. De keus is niet moeilijk. Het wordt Valys want dat is veel goedkoper. Bij de Wmo worden namelijk bij beide echtgenoten kilometers van het jaarquotum afgetrokken en tweemaal eigen bijdrage in rekening gebracht en bij Valys niet. Deze materie is al twee jaar geleden door ondergetekende aangekaart zonder resultaat.

Vraag 1:

Wat heeft het college gedaan om het, in de casus geschetste, probleem op te lossen nadat ondergetekende deze oneffenheid heeft doorgegeven aan de portefeuillehouder?

Antwoord:

In de OWO-gemeenten zijn meerdere Wmo vervoerders actief (Kort, Witteveen, Kijlstra, Troost en de Boer (later opgevolgd door Doornbos), Waaksma en Moll). In Ooststellingwerf maakt 95% van de inwoners - naar tevredenheid - gebruik van de Wmo diensten van Personenvervoer Kort. In het verleden zijn afspraken gemaakt met deze vervoerders, de betaling per kilometer per persoon maakt daar onderdeel van uit (waarbij 'het waarom' verder is uitgewerkt bij het antwoord onder vraag 2).

We hebben met de OWO-gemeenten en al deze vervoerders gesprekken gevoerd. Met als insteek om de verschillende (uitvoerings)regels die er zijn zoveel mogelijk te stroomlijnen. Het eerste gesprek is in juni 2024 geweest (na de vraag van vraagsteller in mei 2024). Van daaruit zijn we gestart met de (voor onze gemeente) grootste geconstateerde ongelijkenis en dat is het toepassen van Valys. De andere OWO-gemeenten werken hier al mee. De invoering van Valys heeft politiek gezien, in uitvoering bij gemeente en vervoerder en in informatie stroom richting inwoners en organisaties, de nodige voeten in de aarde gehad. We hebben voorrang gegeven aan een zorgvuldige voorbereiding, de daarbij behorende invoeringstijd en een overgangsregeling (gewenningstijd) voor inwoners van een halfjaar (vanaf oktober 2024). Waarbij de keuze is gemaakt om zorgvuldigheid boven snelheid te plaatsen.

De invoering van Valys is daarmee na een lange voorbereiding in april 2025 ingegaan. Achteraf kunnen we constateren dat de invoering van Valys goed is gegaan. Een aantal inwoners heeft vragen gesteld maar daar zijn individuele gesprekken mee gevoerd en is meegedacht in oplossingen. Na afronding van de invoering van Valys hebben we in april 2025 opnieuw de gesprekken met de vervoerders gestart. Dit vanuit de insteek dat de invoering Valys in onze gemeente door inwoners als ingrijpend kan worden ervaren. Mochten we daarnaast nog meer wijzigingen door willen voeren dan willen we dat in Ooststellingwerf niet kort op de wijziging van Valys doen. Om onrust bij inwoners te voorkomen. Er zijn dus, mede ingegeven door de vraag van vraagsteller, meerdere gesprekken geweest maar wel met een lange, verklaarbare, doorlooptijd.

Vraag 2:

Is het college ook van mening dat de huidige regeling niet valt uit te leggen aan echtparen die hier mee te maken krijgen?

Antwoord:

We sluiten sinds de start van ons Wmo vervoer aan op de systematiek van het openbaar vervoer. Het Wmo vervoer is een verlengstuk of een vervanging van het reguliere openbaar vervoer. Bedoeld voor inwoners die beperkt zijn in hun mobiliteit. Zo beperkt dat ze niet of onvoldoende gebruik kunnen maken van het reguliere openbare vervoer. Het Wmo vervoer heeft daarom aangepaste vervoerskenmerken, zoals bijvoorbeeld vervoer van deur tot deur, hulp bij in-/uitstappen of de inzet van een aangepast voertuig. De overeenkomst met regulier openbaar vervoer (vliegtuig, trein, bus) is dat het ook een vorm van collectief vervoer is en daarmee vervoer per zitplaats. Als de vervoersbeweging zich ervoor leent kunnen er dus meerdere mensen met hetzelfde voertuig worden vervoerd. Als iemand een rit reserveert, reserveert degene daarmee niet een voertuig, maar een zitplaats in een voertuig. In het verlengde daarvan is de afrekening ook per zitplaats, net als in het reguliere openbaar vervoer of de andere vormen van collectief vervoer. De prijzen zijn hier ook op gebaseerd.

De vervoerder heeft een antwoord van bovenstaande strekking desgevraagd ook schriftelijk in december 2024 aan vraagsteller gecommuniceerd.

Dat we aansluiten bij de systematiek van het openbaar vervoer blijkt verder uit de eigen bijdrage die inwoners betalen voor het Wmo vervoer (€ 0,20 per kilometer). Het uitgangspunt is dat als iemand niet met het openbaar (of eigen) vervoer kan, er dan Wmo vervoer beschikbaar is. Met het openbaar vervoer betaal je als reiziger een eigen bijdrage per kilometer. Bij het Wmo vervoer betaal je dezelfde eigen bijdrage. Dit vanuit het uitgangspunt dat iedereen reiskosten heeft, ook iemand met (lichamelijke) beperkingen. De laatste groep kan dan met de taxi. Maar dan onder de voorwaarden waar iemand die geen beperkingen heeft en met het openbaar vervoer reist ook mee te maken heeft. Dat is een principekwestie die we al jaren hanteren.

Valys kent zoals vraagsteller aangeeft een ander systeem. Namelijk dat echtparen die dezelfde reis maken, slechts eenmaal hun kilometers af hoeven te schrijven. De eigen bijdrage bij Valys is (mede daarom) ook hoger (€ 0,277) dan bij ons (€ 0,20). En met ons systeem kunnen inwoners verder reizen (1.500 kilometer) dan bij Valys (700 kilometer). Kortom we sluiten vanaf het begin aan bij de uitgangspunten van het openbaar vervoer. Om het wat plastisch uit te drukken: als lijn 14 naar Drachten voorrijdt en er zit al iemand in dan is het niet zo dat andere reizigers dan geen bijdrage meer hoeven te betalen.

Vraag 3:

Is er op dit moment zicht op een oplossing of is er inmiddels besloten om het zo te laten?

Antwoord:

De werkwijze dat er per zitplaats wordt afgerekend is in alle drie de gemeenten gelijk. En is om reden van het antwoord bij vraag 2 en de aansluiting op de principes van het openbaar vervoer tot op heden niet gewijzigd. Zouden we echtparen die een gelijke reis maken toestaan om eenmaal kilometers af te schrijven dan moeten we ook kijken naar precedentwerking voor niet echtparen (vrienden bijvoorbeeld) die ook samen op reis gaan. Wat frequent voorkomt. En dan ook monitoren hoe zo'n beslissing zich de komende tijd tot de prijs gaat verhouden.

Vraag 4:

Waarom is ondergetekende ondanks een aantal herinneringen niet geïnformeerd over de voortgang of is er geen sprake geweest van nieuwe ontwikkelingen?

Antwoord:

Zoals uit de beantwoording blijkt kende dit traject vanwege het gelijktrekken van regels met betrekking tot de invoering van Valys, een lange doorlooptijd. Waarbij er tijdens de looptijd geen nieuws te melden was. Inmiddels is dat nieuws er, vrij recent, wel. Maar het feit dat er tussentijds geen nieuws was maar nu wel had inderdaad eerder aan vraagsteller gecommuniceerd kunnen worden.

Vervolg

De vragen en antwoorden stellen we aan de vraagsteller en aan alle raadsleden beschikbaar.

Bijlagen

Geen.